

Locuința amenajată în pământul castaniu închis a fost căptușită cu birne de lemn groase de 0,04 m. — 0,06 m. peste care s-a aplicat un lut gros, păstrându-se în umplutura ei fragmente de chirpic cu urma birnelor.

Observațiile astfel culese din șantierul de construcție ne permit să afirmăm cu certitudine că la sfârșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea, limitele orașului cuprinseseră și zona din apropierea actualei străzi Batiște.

STRADA LIPSCANI

Cu ocazia unor lucrări ce s-au desfășurat începând din august 1971, în colțul de sud-est al curții Băncii Naționale, la numai —0,65 m. față de nivelul actual, au apărut o serie de ziduri ale hanului Șerban Vodă, construit între 1680—1687 de Șerban Vodă Cantacuzino²⁰.

Zidurile apărute cu acest prilej, marchează aripa de sud a hanului, pe o direcție paralelă cu actuala stradă Lipsani, ce a purtat o vreme și numele hanului²¹. Sînt ziduri groase de 0,92 m., lucrate din cărămidă cu dimensiunile de 0,30 × 0,14 — 0,15 × 0,04 — 0,035 m, sprijinite pe fundații adînci de 0,80 m., așezate pe tiranți și țaruși de stejar de 0,15 m. grosime, acestea confirmînd observațiile făcute în legătură cu zona mlăștinoasă din preajma Hanului cu Tei²².

Săpătura nu a permis o observație și cercetare exhaustivă a întregii aripi de sud a hanului, ci numai asupra unui rînd de încăperi de pe această latură, deși sînt indicații suficiente spre a sublinia existența a cel puțin două rînduri. Așa cum indică catagrafia din 16 martie 1862, pe această latură se aflau 28 de prăvălii,²³ avînd dedesupt două pivnițe. În suprafața afectată de săpături întîlnim încăperi fără pivnițe, al căror nivel de călcare este la — 1,30 — 1,40 m. față de bordura zidului actual din beton.

Astfel de ziduri au fost observate de-a-lungul străzii Lipsani pe o lungime de peste 7 m., distanță pe care nu s-au observat ziduri indicînd camere de locuit. Avem de-a-face așa dar, cu una din cele cinci magazii ale aripei de sud, așa cum indică catagrafia din 15 martie 1823,²⁴ magazii lungi cu planșeu din lemn susținut din 4 în 4 metri pe arce din cărămidă. Pardo-seala magaziei a fost făcută din cărămizi a căror grosime, în acest moment, este de numai 0,02 m., fiind puternic tocite. Observațiile efectuate oferă indicații în sensul că aripa de est a hanului se afla undeva sub actualul traseu al străzii Smîrdan, atît ulița Lipsani, cît și cealaltă de pe locul actualei străzi Smîrdan fiind mult mai înguste. Incontestabil suprafața restrînsă ce

²⁰ N. Stoicescu, op. cit., p. 116; vezi și Șt. Ionescu, Hanurile bucureștene, în Magazin istoric, 2, 1968, 6, p. 81—97.

²¹ N. Stoicescu, op. cit., p. 116.

²² Săpături arheologice efectuate în anul 1968 de M.I.M.B.

²³ N. Stoicescu, op. cit., p. 118.

²⁴ Arh. Stat. Buc., Primăria Buc., Ms. 430, f. 515—516; N. Stoicescu, op. cit., p. 118.

a permis observațiile noastre nu epuizează complicata problemă a arheologiei acestui mare monument dispărut în ajunul secolului nostru²⁵.

Lucrările desfășurate au permis numai o restrînsă identificare a zidurilor dinspre strada Lipscani și deci a poziției relative a hanului în raport cu modernă clădire a Băncii Naționale.

STRADA ATLASULUI NR. 35

În cartierul din apropierea cursului Colentinei, la intrarea acesteia în București, numit „Vatra Nouă“ ce cunoaște o intensă locuire în zilele noastre, a fost semnalată o descoperire monetară. Pe strada Atlasului la nr. 35, în cursul săpării unei gropi, într-un teren ce a comportat umpluturi recente, s-a descoperit o monedă din cupru, — datată în 1775.²⁶ Ea face parte din seria monedelor bătute în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea pentru Țările Române.²⁷ Pe teren lipsesc indiciile locuirii în această etapă și este de presupus că a făcut parte din pămîntul purtat ce a fost nivelat într-un teren lipsit de resturi arheologice.

BISERICA DINTR-O ZI

Sistematizarea și prezentarea armonioasă a noilor clădiri cu arhitectura celor înconjurătoare, a impus o serie de excavații și pe terenul din preajma bisericii Dintr-o Zi, ctitoria de zid a Doamnei Marica Brîncoveanu²⁸.

Lucrările au afectat mai ales terenul din sudul bisericii care se prezenta mult mai înalt decît cel de la nord. Cu acest prilej, pe o porțiune de 3 metri în jurul bisericii nivelul a fost coborît pînă în apropierea nivelului de construcție. În cursul acestor lucrări a fost dezvelit un mormînt amenajat într-o construcție cu boltă avînd ziduri trapezoidale. Partea mai lată a acestei construcții este spre cap, iar cea mai îngustă la picioare. Înălțimea cavoului a fost de 0,85 m., partea de jos fiind fără pardoseală. Dimensiunile cărămizilor de 0,26 × 0,14 × 0,04 m., situează construcția la mijlocul secolului al XIX-lea. O construcție asemănătoare a mai fost descoperită cu prilejul săpăturilor arheologice la biserica Răzvan,²⁹ dar sînt diferite atît ca formă, cît și ca perioadă de efectuare a înhumărilor. Peste cei 0,85 m. cavoul de la biserica Dintr-o Zi mai are 0,15 m. boltă de cărămidă. Mormîntul

²⁵ Idem, p. 119.

²⁶ Identificarea monedei o datorăm cercetătoarei M. Grigoruță de la M.I.M.B.

²⁷ Octavian Iliescu, Moneda în România, București, 1970, p. 51—52, p. 43; C. Kirîțescu, Sistemul bănesc al leului și precursorii lui, Ed. Acad. R.P.R., București, 1964, I, p. 113.

²⁸ N. Stoicescu, op. cit., p. 200; Radu Greceanu, Viața lui Constantin Vodă Brîncoveanu. Note și anexe de Ștefan D. Greceanu, București, 1906, p. 227.

²⁹ P. I. Panait, și A. Ștefănescu, op. cit., p. 85—96.